

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v «Zvezdi».

Izhaja vsako soboto

zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oglasila se plačuje za petlet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravištvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oglasila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Kako se voli v deželni zbor?

Konec.

Pri volitvah oddani glasovi se zaznamujejo v volilnem imeniku in v glasovniku. Ob določeni uri se sklenu oddajanje glasov, toda tisti volilci, ki so bili v volilnem prostoru, še predno je potekla določena ura in so še navzoči, ko se konča glasovanje, se ne smejo izključiti od glasovanja.

Ko je volitev končana, se prične glasovanje ali skrutinij. Imena mož, ki so na vsaki glasovnici zaznamovani za poslance, vpisuje en ud komisije v glasovni vpisnik, drug ud volilne komisije pa istočasno v protiglasovnik.

Če ima kaka glasovnica več imen, nego je voliti poslancev, se pozneja imena sploh ne štejejo, če pa ima glasovnica n. pr. le eno ime, voliti pa je dva poslance, tedaj zato še ni neveljavna.

Glasovi, ki so pripadli kaki osebi, ki ne sme biti voljena, ker n. pr. še ni stara 30 let, istotako glasovi, ki se oddajajo pod kakimi pogoji ali katerim so pristavljena naročila za izvoljenca; naposled taki glasovi, iz katerih ni razločno povzeti, kateri osebi veljajo, niso veljavni in se ne prištevajo oddanim glasovom.

Izoljen je tisti, ki dobi več nego polovico vseh oddanih veljavnih glasov. Kadar se ne doseže nadpolovična večina glasov, tedaj je odrediti ožjo volitev.

* * *

Kakor pri volitvi za državni zbor, tako tudi pri tej volitvi veljajo vse določbe glede svobodnih volitev. Volilno podkupovanje, siljenje ob volitvah,

razširjanje lažljivih poročil, volilno ponarejanje, zadrževanje volitve, nepravilno izvrševanje volilne pravice, onemogočba volitve, kršenje volilne tajnosti in oviranje ob kandidaturah so pregreški in prestopki, ki se občutno kaznujejo. Zlasti pa se opozarjamo svoje somišljenike na prostost zborovanja.

Če sklicete volilne shode, in sklicati jih smete brez posebnega naznanila na glavarstvo povsod in ob vsakem času, vedite, da postava zahteva, da morate nemoteno zborovati.

Če se vam kdo ne ukloni, dolžno je županstvo ali orožništvo, da skrbi za mir in red na zborovanjih.

V tem oziru pravi postava:

«Kdor sam ali v družbi z drugim zabrani volilcem udeležiti se shoda ali pa sploh kakega zborovanja, ki se vrši po društvenem ali zborovalnem zakonu in se je postavno sklicalo v syrho obravnavanja javnih zadev, kdor nepravilno vdere na tak shod ali zborovanje ali kdor prežene navzočnike ali s silo prepreči odredbe oseb, ki so poklicane za vodstvo in red na shodu, se kaznuje radi prestopka z zaporom od enega tedna do treh mesecev, v obtežujočih slučajih s stroгим zaporom do šestih mesecev.

Pa tudi, če se kdo nalašč udeleži kakega takega shoda, čeprav ni upravičen za to, bodisi da je shod sklican le za volilce ali skupino volilcev, ali omejen le na člane društva ali na vabljenca, ter se kljub pozivu voditelja ali reditelja shoda ne odstrani, se kaznuje pri politični oblasti z globo od 10 do 200 kron.»

O ustanovitvi glasbenih šol po Slovenskem.

(Predaval na V. akupčinski «Zveze slovenskih pevskih društev» dne 29. grudnia l. l. učitelj V. Ruz.)

Konec.

Kje naj se nastavi tak zavod? Pouk v glasbeni teoriji in v petju bi bil lahko vsaj iz početka v šolskem poslopiju ljudske ali pa srednje šole. Ni verjetno, da bi krajni šolski sveti, še manj pa, da bi imel ravnatelj, ali pa voditelj dotične šole v tem oziru kake resne pomisleke; vsaj bi bilo to samo v interesu dotičnega kraja. Jaz za svojo osebo sem prepričan, da bi visoki c. kr. deželni šolski svet celo toplo priporočal šolskih oblastvom, naj podpirajo ustanovitev takih kulturnih zavodov. Tako bi bil na cenen način pridobljen najvažnejši prostor z vsemi pripomočki, če treba pa tudi istotam v to potrebna kurjava in razsvetljava. Pouk v teh predmetih bi se že zaradi gojencev samih ne mogel vršiti drugače, kakor ob urah, ko se redni pouk na omenjenih šolah že konča. Za pouk na goslih in na klavirju pa bi se morali najeti najbrž posebni sobi.

«Vodila za šolo», učila in učni načrt bi bil seveda prav isti, kakršnega je nanovo sestavila «Glasbena Matica» in kateri je doslovno priobčen v letošnjem njenem «Zvezju». — In tako pridemo končno do najprepronejše točke, kako naj bi se namreč pokrivali stroški, ki so neizogibni pri vzdrževanju slehrnega zavoda.

Velik del upravnih stroškov bi se pokrili iz društvenine starišev, katera bi znašala 4 K na leto in iz ukovine, ki naj bi bila mesečno po 4 K za

PODLISTEK.

Brodkovski odvetnik.

Slika iz sedanjega življenja moravskega. Češki spisal Vaclav Beneš-Šumavský; poslovenil Avgust Petrič. Dalje.

II.

Druga dne je spal miadi odvetnik dolgo in prebudili so ga šele udarci kladiva, s katerim je pribijal Mudra na zid pri hišnih durih črno stekleno tablico s širokim, zlatim robom. Na njej se je bliščal v zlatih črkah napis: „IUDr. Josip Kubala, odvetnik.“

Doktor je vstal in pogledal z okna. Solnčni žarki so ga obsijali. Zunaj se je smejalo krasno junijsko solnce. Bil je uprav tedenski sejm in na trgu je bila nagromadena pisana množica prodajalcev. Zdaj se je lahko bavil z narodopisnimi študijami. Domače ljudstvo je že zdavno otrslo s posebno obleko svoj značaj in se oblačilo meščansko; zato pa so bili Slovaki, ki so prišli na trg z zelenjavo in špargelni, oblečeni v rdeče ozke hlače z našivi, v zelene in modre suknjiče in so imeli na glavah male okrogle klobučke. Slovaki pa, ki so prodali nekoliko vstran leseno posodo, glinaste lonce in piočevinasto blago, so imele široke platnene hlače, robače in nizke klobuke s širokimi kraji. Dočim so bili Slovaki vseskozi suhe in vitke postave, so bile Slovakinje v kratkih krilih svetlih pisanih barv, v rdečih nogavicah, v čarapah, z okroglo okoli glave zavezanimi rutami, manjše, ali imele so vse po

vrsti okrogla in debela lica. Bilo je tudi od Znojma z žitom nekaj Nemcev v dolgih suknjah z velikimi gumbi, v visokih kosmatih klobukih. Dalje vstran je stala skupina z govejo živino in konji, okoli katerih so se smukali zlasti židje. Doktor je zasledoval prav rad to pisano pozorišče malomestnega trga.

Mudra je, pribivši tablico na zid, odstopil za nekoliko korakov od hiše, da bi pogledal, kako se ponša tablica na nje. V tem je zagledal pri oknu stoječega doktorja. Hitro se je odkril in se mu poklonil ter mu voščil dobro jutro, in že ga ni bilo več. Za nedolgo je prinesla Mudrovka zajutrek. Odtvetnik se je namreč odločil, da mu bode Mudrova žena, dokler si ne uredi svojega lastnega gospodinjstva, pripravljala zajutrek, obedoval in večeral pa bode v gostilni.

Po zajutreku se je skrbno oblekel v črno obleko. Vse na njem se je bliščalo. Na telovniku se je majala težka zlata verižica, v prsih in v manšetah je imel zlate gumbiče, na nosu zlat ščipalnik, a na mezinu se mu je lesketal prstan z briljantom. V lično knjižico si je zapisal seznam oseb, pri katerih mu je bilo opraviti poset. Mudra mu je pomagal postrežljivo pri vsem; krtačil mu je obleko, očedil mu klobuk in skakač okoli njega, veselo brbljaje in srčno se raduje nad lepo, elegantno zunanostjo gospodovo.

Ko si je bil Kubala še prav uredil ovratnico, oblekel rokavice sive barve in se pogledal v zrcalo od glave do koncev lakastih črevljev, je odšel s samozavestnim nasmehom na obličju iz svojega stanovanja, da bi šel najprej k županu,

čegar dom se je nahajal na drugem koncu trga. Mudra je priglasil že prej njegov prihod in ga je sedaj peljal tja.

Župan Pejčoh je pričakoval gosta v durih svoje obsežne prodajalne, kjer se je nahajalo poleg vreč kave in klobukov sladkorja tudi vrvarsko in jermenarsko blago, vreče moke, glinasta, porcelanasta in železna posoda, košare, lopate, vile, zvezki kos i. t. d. v malenkostnem neredu.

Ko je župan opazil gosta, mu je šel nasproti.

„Dobro došli, gospod doktor,“ ga je pozdravljaj, iskreno mu stiskaje roke. „Veseli me, da ste se odločili za naše mesto. Dobili bi sem skoro gotovo žida ali Nemca. Prepričan sem, da nam pomorete pri našem delovanju za blagor in procvit našega mesta.“

„Rad se hočem potruditi,“ je odgovoril odvetnik, „ko vidim, da ima mesto v vas vestnega župana, ki sam skrbi za vse najbolj.“

„O, dela bode tu dovolj za vas, gospod doktor,“ je odvrnil smehljaje se župan. „Tu smo še vsi po starem kopitu. Ne moremo korakati z novo dobo; ta zahteva mladih, čilih moči... A sedaj,“ je dodal župan in segel gostu pod pazduho, „pojditte k nam, da vas predstavim svoji rodbini.“

Doktor je vstopil z županom v hišno vežo.

Kakor hitro je stopil iz svojega stanovanja na trg, so mu sledile z raznih oken oči, skrite za zastori. Bil je to v istini za brodkovski dekliski svet dogodek, da je prišel k njim mlad, lep, doslej v roznate okove zakona še nevklenjen odvetnik. Doktor Kubala bi bil ponosen, če bi

klavir in za violino, a po 2 K v vsakem polletju za glasbeno teorijo in za zborovo petje. Vpisnina bi lahko izostala.

Največ važnosti pa bi imele take šole, ker bi se lahko nekateri marljivi in nadarjeni, toda ubožni gojenci oprostili šolnine ali samo deloma ali pa popolnoma.

V teku časa bi smela vsaka taka podružnica računati na stalno podporo tako od strani države, kakor tudi dežele. «Pevsko in glasbeno društvo» v Gorici na primer je dobilo letos od države 1000 K kot redno stalno podporo, katera pa se mu v prihodnjem šolskem letu zveča na rednih 2000 K. Bivša podružnica «Glasbene Matice» v Novem mestu pa je dobila svoječasnno od deželnega odbora kranjskega 600 K subvencije. Izdatnih vsakoletnih rednih podpor je nadalje pričakovati od občinskih odborov tistih krajev, ki so ušolani v tamkajšnje ljudske in srednje šole ter istotako od kreditnih društev in raznih posejilnic, od katerih ima morda katera že sedaj, ali pa bo imela v bližnji bodočnosti tak rezervni fond, ki ji omogoča, da dá po možnosti podpore sličnim napravam.

To je v glavnem obrisu nasvet, oziroma to so podatki glede nameravane ustanovitve glasbenih šol po Slovenskem. Če sem s tem povzročil, da se bo tualitam razmišljalo o uresničenju ustanovitve glasbene šole, je s tozadavnim utemeljevanjem pravi namen tudi že dosežen.

S konkretnim predlogom pa ne morem priti, ker je to stvar deloljubnih mož tistega kraja, kjer so dani vsi pogoji, da se ustanovi taka glasbena šola. Kakor pri vsaki novosti, tako je treba tudi tu previdnosti na vse strani. Le kadar bi bilo v predpripravi vse popolno godno, tedaj sele bi se smelo stopiti neustrašeno ven na plan.

Za vzor naj nam bodo mlada telovadna sokolska društva, ki delajo v svojem krogu zlasti zadnje čase premišljeno, zato pa tudi intenzivno v prosep telovadbe in v blaginjo slovenskega naroda. Prirojeno nadarjenost je treba dvigniti do najvišje stopinje že v mladini, kar se da edino doseči le potom šolskega pouka. Samo malo dobre volje, nekaj energije in prave gorke ljubezni do glabe je treba — vse drugo pride ob sebi! Končam z devizo:

Naprej z novim delom na našem kulturnem polju!

Dopisi.

XIII. redni občni zbor „Sokola“ v Kranju dne 4. januarja 1908. Dalje.

III. Poročilo blagajnikovo. Poroča brat Ivan Jagodic. Dohodkov je bilo: članarina skupaj K 1247; članarina dam K 436 40; članarina šolskega

bil vedel, koliko mladenk se zanima danes tako resno zanj.

Tudi županova Karla je bila nemalo razburjena, ko je zvedela, da pride k njim odvetnik na poset. Videla ga je že včeraj, ko se je pripeljal in pozneje, ko je šel z Mudro v svoje stanovanje. Mladi mož srednje visokosti, vitke, elegantne postave, s plemenitimi potezami v obrazu, s svetlimi kratkimi polnimi lasmi in jasnimi očmi, je napravil na mladenko nenavaden vtis. Karla je zivela od svojega povratka iz samostana, kjer se je vzgajala tri leta, docela v rodbinskem zatišju, pri domačem delu. To enostavno življenje je redkokdaj pretrgal poset gostov ali zabava v mestu. Doma ni bila srečna, ker je imela kaj strogo in oblastno mater, ki je vzgajala mladenko, kakor je bila vzgojena sama ter pri tem pozabila, da za mehko, vsem uplivom dostopno naravo Karline ni potreba eneržije in da boli njeno nežno, občutljivo dušo vsaka strogost.

Sedaj je sedela mladenka v svoji sobici in igrala na klavir pretresljivi Smetanov andante. Ko je bil napovedan doktorjev poset, se je hotela obleči v lepšo obleko, ali mati je zavpila nadnjo:

„Domača obleka ti zadošča popolnoma; veš, da nimam rada posebnega lepoticja. Nam vsaj Kanjakovi ne bodo mogli podtikati, da si se nafilulila zaradi doktorja.“

Karla je vzdihnila, a ni smela nasprotovati. Stekla je le do vrtička in si tam okrasila z rožico svoje priprosto počesane lase. Bila je tudi tako rajskomila in pogled na njo je razveseljeval

narasčaja K 18 40; dobiček pri maskaradi K 115 61 darilo kreditnega društva K 30; drugi prispevki K 4; pristopnina K 62; skupaj torej K 1913 41; Stroškov pa je bilo: najemnina telovadnice K 560; sluga K 184 80; nabava in poprava telovadnega orodja K 255 60; sokolski zvezi K 125 43; drva in premog K 234 30; razne tiskovine K 69 75; vožnja pri izletih K 84 60; električna razsvetljava K 48; razne druge stvari K 350 93; skupaj torej K 1913 41.

IV. Poročilo načelnikovo. Poroča brat Janko Sajovic: Bratje! S pozivom na priprave za Prago smo stopili v novo leto. Priprave same v telovadnem oziru so odpadle, ker se je februarja meseca sklenilo v seji zveznega vad. zbora, da se udeleži slovensko sokolstvo samo z eno vrsto pri mednarodni tekmi, na poznejši poziv koncem maja pa se nismo mogli odzvati, ker je bilo za nižjo vrsto prepozno, telovadci pa, ki so že tekmovali v višjem oddelku, po našem moenju ne sodijo več v nižjega in so bili tudi sami tega mnenja. Z navdušenja polnim srcem pa smo se odpeljali v Prago kot gledalci one velike sokolske prireditve, katere zmorejo med slovanskimi narodi samo bratje Čehi, — s smelo nado, da s tem pokažemo našim telovadcem, kaj je pravzaprav sokolstvo, — z nado, da ga ne bode med njimi, ki bi odslej ne bil najrednejši član v telovadnici in iz katerega ust bi ne kipele samo navdušenja polne besede v bodrilo mladežem in pa onim, ki še niso v naših vrstah. Toda bridko smo se varali. Člani, ki so bili prej redni, so postali po povratku iz Prage neredni, ne vidimo jih več v telovadnici in v škodo društva so bile žrtve, katere jim je dal v podporo vadiateljski zbor iz letnega sklada, kajti proč so vržene, dali smo jih nevrrednim. Trpke besede so, toda resnične in prej ne bode boljše, dokler člani ne uvidijo, da morajo društvu, od katerega kaj zahtevajo tudi kaj žrtvovati in to je najmanjše, kar se more zahtevati, kajti pravi sokol ne pozna zahtev, ampak samo dolžnosti.

In še nekaj je, kar mi je omeniti predno preidem v statistično poročilo, kar mi posebno teži srce, in to je, da se pri nas ne telovadi zaradi telovadbe, da se pri nas ne vezbajo člani v svojo, oziroma društvo in s to spojeno narodno korist, ampak za to, da jih občinstvo občuduje in hvali, in bratje, boljše, da ni sokolskih vrst, kakor pa take, v katerih prevladuje nečimernost in samoljubje. Sreča naša je edino to, da imamo nekaj starejših telovadcev, kateri to uvidijo, in tem kličem: Vrsite svojo dolžnost!

Članov telovadcev 2926 v 137 urah povprek 21 na uro
žensk > 2620 > 101 > > 26 >
šol. narasčaja > 1783 > 101 > > 17 >
obrt. trg. > > 922 > 95 > > 10 >

8251 v 434 urah povprek 19 na uro

Člani telovadijo po trikrat na teden in sicer v ponedeljkih, sredah in petkih od 9.—10. ure zvečer.

Zenske telovadijo v treh oddelkih po dve ure na teden in sicer članice v torek od 1/2 6.—1/2 7. ure in zvečer od 1/4 9.—1/4 10. ter v petkih od 1/2 6.—1/2 7. ure in v sobotah od 1/4 9.—1/4 10. ure Narasčaj pa v sredih od 5.—6., in v sobotah od 5.—6. ure.

Šolski narasčaj telovadi 3 krat na teden, in sicer v ponedeljkih in četrkih od 5.—6. ure in ob nedeljah dopoldne od 11.—12. ure.

človeka prav tako, kakor pogled na drhteči, razvijajoči se cvet v njenih temnih laseh.

Župan je peljal doktorja v salon, na čegar pohištvo je bilo modro žametasto blago, ki je bilo ponekod že obledelo, ker je bilo kupljeno o njegovi svatbi pred petindvajsetimi leti. Iz bližnje sobe so doneli zadnji zvoki Smetanove skladbe. Ko je posadil gosta, se je pojavila v durih županja v spremstvu svoje hčere. Na prvi pogled je bilo videti, da je odločna žena; bila je močne, velike postave, mogočnih ramen in močnih bokov; obraz njen je še sedaj kazal znake bivše krasote. Njene temnorjave oči so bile ognjevite in ostre; pravilne zareze v zardelem, zdravem obrazu niso trpele mnogo od mesnatosti lic, in male temne dlačice pod nosom so bile popolnoma primerne vsej njeni prikazi. Karla je bila poleg nje pravo nasprotje, kakor golobica poleg orlovke, vitka, fina, nežna. Njen lahko zardeli obrazek je dihal svežost mladosti, in njene temnomodre sramežljivo povešene oči pod temnimi obrvmi so pričale o nežni njeni naravi.

Župan je tvoril nekako sredo med hčerjo in materjo — bil je zdrav, močan mož, kostanjevih las in brade; imel je sive oči, ki so gledale tako odkritosrčno v svet, da je bil njegov obraz kakor odprta knjiga, iz katere je bilo lahko čitati vse, kar se godi v duši.

Seznani so se naglo z gostom. Vsi so posedli in takoj se je razvil razgovor, ki ga je vodila največ domača gospa. Karla je govorila malo in se kazala neodločno in je sramežljivo pogledovala včasih skoro prestrašeno na svojo mater. Doktor Kubala je bil že gotov s sodbo,

Obrotno-trgovski narasčaj telovadil je nekaj časa po 2 krat na teden in se je telovadba ob četrkih zvečer vsled preslabe udeležbe opustila. Sedaj telovadi ob nedeljah od 2.—1/4 4. ure popoldne. Vadiateljski zbor, kateremu je izročeno tehnično vodstvo v telovadnici, je stal začetkom leta 8 članov in sicer 4 vadiatelje in 4 vad. pripravnike, tekem leta pristopila sta dva vadiatelja, izstopila pa sta zaradi preselitve 2 vadiatelja, izstopili pa so tudi 3 pripravniki, tako da steji danes vadiateljski zbor 5 članov in 1 vad. prip. Vsi neizprašani vadiatelji so se podvrgli društvenemu vad. izpitu. Vad. zbor vežbal je za se 3 krat na teden, v četrkih pa skupno z boljšimi telovadci v boksu in prostih vajah. Dalje prih.

Ljudska knjižnica v Škofji Loki

v prvem poslovnem letu. Konec.

Po jeziku je seve ogromna večina izposojenih knjig slovenska. Lahko računamo nad 2600 samo slovenskih knjig. Nad 200 bo nemških, ostale 20 do 30 hrvaške, katere se žal vkljub izvrstni vsebini in lahkem razumevanju skoro nič ne izposojujejo. In še te si izposodijo navadni ljudje, dočim se naša inteligenca še malo zanima za hrvaško literaturo. — Po vsebini pripada gotovo nad 97% izposojenih knjig zabavni literaturi. Jedva 70 poučnih knjig se je izposodilo, dasi zahtevajo nekateri izposojevalci samo znanstvena dela. Treba bo pač prihodnje leto nabaviti si nekaj več znanstvenih knjig.

Ako pregledamo še statistiko o izposojenih knjigah «Narodne čitalnice» iz prejšnjih let, ki je dozdaj posojala knjige samo svojim članom, vidimo v tem oziru velikanski preobrat. V času od 21. septembra 1897 do 31. decembra 1906, torej skozi nekaj več kakor 9 let in 3 mesece se je izposodilo vsega vkup šele 1031, to je še vedno 1839 knjig manj kakor smo mi pri ljudski knjižnici izposodili samo v času 10 mesecev. Največ se je bilo izposodilo v prejšnjih letih, in sicer leta 1905 — 1902 knjig, najmanj pa leta 1897 — 43 knjig.

Koncem svojega poročila še nekaj splošnih opazk.

Ljudska knjižnica še ni sicer povsem globoko prodrla v široke plasti ljudstva, kakor je še za pričakovati. V poslovnih urah vidimo ponajveč žensk, premalo moških. To je morda tudi posledica dejstva, ker še ni izgotovljen imenik knjig, na katerem se sicer pridno dela in bo vsekakor v najkrajšem času končan ter razposlan v kakih 400 do 500 izvodih, da bo ljudstvo vsaj vedelo, katere knjige lahko pri naši knjižnici dobi. O nasprotovanju in osebni agitaciji od gotove strani sem tudi že omenjal, no na tem itak trpi vsako napredno podjetje sploh. Tudi dohod v knjižnico in kaj priličen in ena sama, dasi velika omara ne zadostuje več. Treba bo torej omisliti si še drugo, ki je pa že v delu. A imamo še veliko zahtev in novih naprav v načrtu za prihodnje leto. Tudi upam, da s pomočjo nam naklonjenih faktorjev naša ljudsko-izobraževalna institucija kmalu ne bo potrebovala od čitalnice nobene podpore več, in bo v stanu vzdrževati iz lastnih sredstev vse leposlovne časopise, ki nam jih zdaj čitalnica odstopa.

da je lepa, ali bojzljiva in da spada še v vrsto mladenk z dežele, ki odgovarjajo na vsa vprašanja, na vsak poskus, začetni pogovor, vse v zadregi le z „da“ ali „ne“.

Ko je pa odšla gospa županja, da bi postregla gostu, in so poklicali tudi župana v prodajalno, je čutila Karla svojo dolžnost, da ne sme pustiti, da bi utihnil pogovor.

„Se-li ne bojite, gospod doktor,“ je izpregovorila, „da vam bode dolgočasno pri nas, ker ste sicer vajeni šumnega velikomestnega življenja?“

„O, nikakor ne hrepenim, gospodična,“ je izpregovoril doktor, „po zabavah; druge smotre imam v mislih. Spraviti hočem svoje življenje na pravo pot, da morem s svojim delom koristiti svojemu narodu in seveda največ svoji okolici.“

„Kaj plemenit namen je,“ je dejala mladenka živo in čutila pri tem, kako ji je bilo srce.

„Nameravam si tu urediti stalen dom, a za to je treba, da bi bila v moji domačiji gospodinja, ki šele napravi iz življenja možkega celo življenje.“

Mladenka je silno zardela. V njegovih besedah je bila neobičajna miloba, v njegovem gibanju eleganca in svežost. Njegov obraz je bil odkritosrčen, jasen, skoro nežen.

„Vsakdo ima svoj življenski ideal,“ je nadaljeval, „vi, gospodična, ste si ga že gotovo ustvarili?“

„Res,“ opomnila je mladenka skoro boječe, „vendar mislim, da bode moj ideal precej različen od vašega.“

„Prav rad bi vedel, v čem se razlikuje od njega in v čem sta si podobna.“

Ustanovni in I. občni zbor „Perutninarske centralne zadruga“. Konec.

A. Ribnikar: Meni je samo, da stavim realen predlog. Vpelje naj se anketa, skličejo merodajni ljudje, kako pleme naj se redi. Morebiti dobimo v gorah kaj, kakor Stajerci, da se dobi pravo pleme. Stajerci imajo tri vrste kur in jakc cene.

Dr. Pegan: Lepe besede, simpatiziram s tem. Giede ankete bode odločil odbor, ker bodo v njem strokovno izobraženi ljudje. S kumpom sva govorila, da se tako tudi zapre vrata spekulaciji.

Fr. Pengov (duhovnik): Pozdravlja Ribnikarjev predlog. Vpraša, če je kdo navzoč iz Dobrega polja, kjer so že imeli sami za sebe vpejano jajčno kupčijo. Oni imajo izkušnjo v tej stvari. Hvali stroj za valjenje, ker se lahko po zimi izvali veliko živali in se dobro prodajo (Kranj!) Zato želi Lebrmana, ki ima skušnjo.

VI. Puseňjak prečita mesto svojega elaborata in pojasni pravila „Perutninarske centralne zadruga“. Delala bode v zvezi z zadržno zvezo in Mlekarsko zvezo.

V Ljubljani bode centralna zadruga, po deželi podružnice, če bode le 20 članov. Snuje se pri Kamniku (Šmarca) in Ivancič je v odboru take zadruga.

Namen: 1. Gojitev kur, ki so za meso, jajca in podnebju primernih pasem.

2. Oskrbovati prodajo jajc i. t. d.

Zadružnik ne more biti član drugega enakega konkurenčnega podjetja. — Izposojila se dobe pri „Zadružni zvezi“, katere član bode novo ustanovljena zadruga. Ta bode dala z Mlekarsko zvezo lokal in trgovske moči, knjige se lahko vodijo v „Zadružni zvezi“. Delež znaša 2 K, pristopnina 1 K, poroštvo 5 kratno, korporacija plača 10 K. Pristopnina pade v rezervni sklad. Podružnice so, kjer je 20 članov. Centrala voli 2 zaupnika, ki jo vodita in sta nekoliko nagrajena. Odbor je za 3 leta.

Revizijo ima „Zadružna zveza“. — Delovanje samo za Kranjsko.

Fr. Gombač je zato, naj bode delovanje tudi po Goriskem.

Dr. Pegan, pa naj se beseda Krajsko izpusti in ostane nedoločeno delokrog.

Kump, zakaj pa ravno odbor imenuje 2 zaupnika, zakaj ne volijo ljudje.

To vprašata tudi kaplana Pengov in Merkun. Legvart odgovarja, zato da ni zamere na kmetih. Enega volijo, ki želi časti, pa ne dela, drugi so pa hudi. Odbor bode imenoval take, ki so delavni.

Dr. Pegan. Stojim na stališču demokracije. Računati moramo z dejstvom, da so ljudje taki kakor so, ne pa kakršni bi morali biti.

Sprejme se po Kumpu, da volijo ljudje sami 2 zaupnika in dr. Pegan predlaga, naj tretjega člana imenuje Centrala. Eni so zato, da jih več.

Pegan: potem prevladujejo ti, ki so imenovani. To zato, če bi ne delali, da vsaj zaupnik dela in ne razpade podjetje.

Voli se odbor. Dr. Pegan predlaga: Kalan, ki ostane načelnik, Rohrman, Barbo, Ivancič, Gombač, Trpin, Lenassi, Legvart (spiritus agens), Janko Traven, Mullej (Vrhnik), Zebre. Soglasno sprejeto.

Nadzorstvo: Lenarčič, Škrl, Oblak, Merkun, Počivavnik in šesti Francelj iz Ljubljane, katerega priporoči Počivavnik.

„O, težko je to povedati,“ je odgovorila mladenka, „smatram ideal za tako sveto stvar, da ga ne smemo vsakomur izdati kar naravnost.“

„Istina,“ je odgovoril doktor, iznenaden, da se je tako motil o duhu mladenkinem, „ali lahko ga odkrijemo onemu, ki ga spoznamo za vrednega tega zaupanja.“

„Mogoče...“ je vzdihnila mladenka in v očitvidni zadregi pogledovala k durim.

„Da bi mogel biti enkrat počaščen s takim vašim zaupanjem!“ je pristavil doktor Kubala zopet z onim gorečim glasom, ki se je nehoté kradel v devino srce.

Nadaljni pogovor je prekinil prihod gospe županove, ki jo je spremljala služkinja. Donašali sta na mizo mrzel zajutrek.

Pri dobrem Bzenečkem rdečem vinu, ki ga ni mogel doktor dovolj prehvaliti, se je raznel iznova pogovor. Gost je umel zabavati dobro in je pripravil brzo gostitelje v najboljšo voljo. Le Karla je v navzočnosti materini zopet utihnila, kakor bi se bala, da ne razburi matere, ako bi kaj povedala. Tržen dan je bil in župan je bil vsak trenutek poklican v trgovino, vendar županja je vedno spretno zamotila doktorja, da bi mu ne prišlo na misel, da je že čas priporočiti se.

Govorili so zopet o miru in jednostavnosti življenja na deželi, ko je odšla Karla na materin migljaj po novo steklenico.

„Ne mislite, gospod doktor,“ je pravila žu-

Ne zabite Ciril-Methodove družbe!

panja, da nam je dolgočasno. Bog obvaruj! Ne bi niti mislili, koliko dela imamo ves dan. Karla mora tudi pomagati. Ne pustim je postaviti, kakor se godi drugod, na primer pri Kanjaku. Tam imajo dve hčeri, ki celi božji dan pohajata. Bodisi, da sta pred zrcalom ali pri oknu. Ponašata se z imetjem in vzgojo. Prosim vas, bili sta dve leti v Brnu na „ercungi“, in to nazivajo vzgojo. V glavi nič, v srcu nič, z rokami ne umeta niti ganiti, vse le sama parada in moda. Napravila bi tako tudi lahko s svojo hčerko, če bi hotela imeti iz nje fruljo. Kanjak ima sicer večje imetje nego mi, a tudi potrebuje več, in kar on dá svojim hčerama, dobi če bog da, tudi naša Karla.“

Deklica, ki je uprav vstopila med vrata, in slišala konec materinega govora, je zardela. Kadar je začela županja govoriti o Kanjakovih, se ni dala več motiti in je nadaljevala z vedno rastočim ognjem, pri čemer so se ji iskriale oči in se ji je zrcalilo v obrazu sovraštvo. Gost je zvedel, da je Kanjak prišel v mesto kot reven, gladen, napol zmrzel mlinarski pomočnik, da je vstopil v službo pri vdovi po mlinarju, katero je potem vzel, a ona je umrla hitro po poroki. Podedoval je po njej mlin in kos zemlje ter se poročil drugič s hčerjo prejšnjega župana. Nako-pičil si je imetja osobito s tem, da je posojeval denar. A ne bil bi še najslabši, ako bi ne bilo njegove žene, ki se ponaša kakor kaka graščakinja, viha po vsakem nos, se šopiri kot pav, ne

oblači drugih oblek, nego z Dunajja natočenih, nosi ponarejene kife in si lepotiči obráz. Naj končno gospodar in se oblači vsakdo, kakor mu drago; vendar ona raztresa po mestu najlažnjivejše govorce in klepetanja, a ko rani najstrupeneje rodbinsko čast, se smešlja in se dela kakor najnedolžnejši berač.

Ko je pa vrnivši se župan pripomnil soprog, da bi prestala dolgočasiti gosta s temi sosedskimi neprijetnostmi, se je opravičevala:

„No, nehaj, nehaj! Gospod doktor nam že oprost. Hotela sem, da bi videl takoj s početka jasno. Ne bode mu na škodo. V ostalem sem ti že rekla ne enkrat, da bi ne pustil več Kanjaka volit v občinski odbor. Sedaj imamo tu gospoda doktorja in najboljšo boče, če pride on na njegovo mesto,“ je končala svoje litanije, vsa zardela v obrazu in veseleč se, da je olajšala svoje srce.

Doktor je hotel nekaj pripomniti.

„A te pravde, ki jo ima občina z Albrechtom,“ je počela znova županja, „ne smés pustiti več v rokah židovskega odvetnika. Sramota je za našo mesto. Gotova sem, da bi jo naš gospod doktor ne zavlačeval tako dolgo in da bi jo drugače zavil z Albrechtom.“

Župan je zagrabil hitro za to stvar, da bi že pustila Kanjakove pri miru, in je razkladal doktorju, v čem obstoji ta pravda. Zamislil je hotel nekolikokrat vstati gost, da bi se pripotočil. Županja je stutala, da bi se podal od njih na-

mojih prič ni hotel vzeti bere, za to ne, ker so govorile resnico, od mene tudi ne. Toda jaz se mu zahvaljujem za to. Čebašek je pa podoben tistemu detetu, ki ga kaj vjezi pa poreče: „Zdaj pa ne bom hotel jesti!“ Omeniti moram še, da je neki star moj sovražnik, ki se je že večkrat tožaril z menoj, pa vselej izgubil tožbo, bil župnikova priča, ki je pričala, da je slišala dotično pridigo, zaradi katere je nastala tožba. Vendar vsi njegovi sosedje dobro vemo, da to ni resnica, ker ta človek je bil za pečjo, ne pa v cerkvi. Zdaj sem ob kratkem opisal, koliko krivice je meni napravil Čebašek s svojimi zlobnimi privrženci in pa z mojimi najhujšimi sovražniki. On pridiguje, da se mora povrniti krivica. Ako bi on imel le trohico krščanskega prepričanja, bi je tudi meni lahko poravnal. Janez Petercel.

iz Komende. Odbornike naše mlekarne uljudno vprašamo, zakaj ravno naša mlekarne še vedno plačuje pod vsako ceno mleko. Znano nam je, da 100 litrov dobrega mleka da 5¹/₂ kilogram surovega masla. Ker naša mlekarne pošilja nazaj posneto mleko, jo stane 100 litrov mleka malo čez 8 kron, za surovo maslo pa dobi čez 16 kron, torej ima naša mlekarne do polovice dobička. Mogoče namerava zidati vilo. (?)

iz Begunj. Danes 22. t. m. smo pokopali tukaj Markovo Mino, bivšo posestnico iz Zgoš, po dolgi in mučni bolezni. Izpreveda udeležilo se je tudi tukajšnje gasilno društvo korporativno, proti temu nimamo ničesar, vendar usojamo si opaziti, naj v prihodnje tako vinjene člane v društveni obleki ne puste nastopati, kateri se niti na nogah ne morejo vzdržati. To se ni zdaj zgodilo prvič, temveč že preje večkrat. S tem si gasilno društvo na svojem značaju škoduje.

Washington (Severna Amerika). Cenjeno uredništvo! Dovolite mi malo prostora v Vašem priljubljenem listu. Svetujem rojakom v očetnjavi, ki so se namenili podati se v Ameriko, da za sedaj to potovanje odlože, ker so tu v Ameriki razmere zelo slabe. Dnevne plače so padle za 10 do 15 odstotkov, a živila se po večini draže. Marsikateri bi šel rad nazaj v rojstni kraj, ako bi mogel. Držite se izreka: Boljše je v rojstnem kraju kos črnega kruha, kakor v tujini pogača. Kadar se razmere izboljšajo, Vam sporočim.

Radovljiške novice.

•Palčke• so igrali. Naš gledališki odsek, ki se je ustanovil pri „moški in ženski podružnici sv. Cirila in Metoda“, prav pridno deluje. Pretečeno nedeljo je vprižoril otroško igro „Palčke“. V tej igri so nastopali zgolj otroci, a videlo se jima je, da se zavedajo svoje naloge. Obširna dvorana gostilne Kunstelj je bila natlačeno polna in ne pretiravam, ako trdimo, da je bilo navzočih nad štiristo ljudi, vstevsi seveda otroke, ki so imeli vstop prost. Vsa uprizoritev te igre je bila tako ljubka, tako ganljiva, da se čuje — posebno med pripristem ljudstvu — kaj tacega še ni bilo v Radovljici. In občna zahteva je, da se igra ponovi še enkrat. Kakor se čuje, namerava naša marljiva intendantca še enkrat „dati“ igro in sicer dne 9. t. m.

Sijajen obeta biti ples, ki ga priredi „zabavni klub“ dne 8. februarja v prostorih gostilne Kunstelj. Sodeluje oddelek vojaške godbe iz Celovca št. 17. Po pripravah soditi, bo pač ta ples nekaj posebnega in že sedaj vabimo vse prijateljice in prijatelje plesa: 8. februarja v Radovljico na ples.

Tolovadni odsek na „katalijski podlagi“ smo dobili pred kratkim v Radovljici. Ne vemo, kako ga bodo krstili, „čuk“ ali „orel“. — Le to vemo, da so glavni stebri tega odseka pomočniki in učenci g. Vurnika. Upajmo, da v kratkem nastopijo javno, da vidimo, kake vpeše so dosegli v tem najnovjšem posnemanju liberalnih „Sokolov“.

Veselica rokodelskih pomočnikov, ki se je vršila pretečeno nedeljo v gostilni pri „Lectarju“, se je prav dobro obnesla v vsakem oziru. Nepričakovana udeležba od strani vseh prebivalcev kaže jasno, kako zaupanje uživajo naši vrli rokodelski pomočniki med stanovci mesta Radovljice.

Šolarako kuhinjo smo tudi letos dobili po prizadevanju g. c. kr. okr. glavarja pl. O. Detela. Nad 40 revnih šolarjev dobiva vsak dan gorko kosilo.

Naša c. kr. plotaraka šola dobro vspeva. Pred kratkim je dobila še eno novo učno moč, da morajo sedaj tem lažje ustreči premnogim naročilom. Menda bi ne bilo napačno, ko bi se na tej šoli vpeljali takozvani ženski tečaj za odrasle. Koliko kronic bi na ta način prihranil naš ubogi kmetič.

Gasilno društvo vabi na plesno veselico, ki se vrši dne 16. t. m. Sodeluje oddelek vojaške godbe iz Gorice. Napredek povsod!

Na adrese našega učiteljstva. V raznih krajih prireja učiteljstvo takozvane roditeljske večere. Ali bi se pri nas ne moglo vršiti kaj takega? Škodovalo bi menda ne. Se-li bojite slavnostnega Polda, da bi vas poučil, kako se mora odgojevati otroke? Naše učiteljstvo je vendar znano kakor jako delavno, a zakaj se ne poda na to polje, ne vemo. Kje tuci zapreka?

S Trate v poljanški dolini. Pred par meseci je „Slovenec“ prinesel notico „Čebaškova afera“. Spodaj podpisani pa odgovarjam, da bolj krivične tožbe ni mogoče napraviti, kakor jo je napravil Čebašek proti meni in tako krivičnih prič bi ne bilo prav lahko najti kakor so bile nekatere Čebaškove. Toliše zlobnosti bi človek nikakor ne bil pričakoval niti izpod tolovajske suknje, kakršni so bili moji nasprotniki. Še nikdar nisem mislil, za kar sem bil tožen, da sem govoril. Ivan Čebašek je bil tako predrzen, da je svoji dve najbolj lažnivi prič hvalil raz leco, mene in pa moje popolnoma poštene priče pa pogubljal ter od

Gospodarski del.

Tedenaki sojem v Kranju dne 27. januarja 1908. Prignalo se je — konj, 193 glav domače goveje živine, — glav hrvaške goveje živine, 3 domačih telet, — hrvaških telet, 67 domačih prahvaških ovc in — buš. — Pšenica K 12— proso K 7-75, rž K 9—, oves K 8-75, ajda K 9—, fižol ribničan K 9-50, mandalon K 7-50, koks 11— in krompir 2-60 za 50 kg.

Tridnevni kmetijski tečaj na Grmu priredil vodstvo kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novemestu od 10. do 12. februarja t. l. Pouk se bo vršil vsak dan od 9. do 12. dopoldne in od 2. do 4. popoldne in bo združen s praktičnimi razkazovanji. Pouk bo brezplačen in se ga more udeležiti vsak odrasel kmetovalec, oziroma gospodar. Dopoldne se bo poučevalo o času potrebnih vršanjih iz kmetijstva, popoldne pa o kmetijskem združništvu. Natančnejši spored bo naslednji: V

oblači drugih oblek, nego z Dunajja natočenih, nosi ponarejene kife in si lepotiči obráz. Naj končno gospodar in se oblači vsakdo, kakor mu drago; vendar ona raztresa po mestu najlažnjivejše govorce in klepetanja, a ko rani najstrupeneje rodbinsko čast, se smešlja in se dela kakor najnedolžnejši berač.

Ko je pa vrnivši se župan pripomnil soprog, da bi prestala dolgočasiti gosta s temi sosedskimi neprijetnostmi, se je opravičevala:

„No, nehaj, nehaj! Gospod doktor nam že oprost. Hotela sem, da bi videl takoj s početka jasno. Ne bode mu na škodo. V ostalem sem ti že rekla ne enkrat, da bi ne pustil več Kanjaka volit v občinski odbor. Sedaj imamo tu gospoda doktorja in najboljšo boče, če pride on na njegovo mesto,“ je končala svoje litanije, vsa zardela v obrazu in veseleč se, da je olajšala svoje srce.

Doktor je hotel nekaj pripomniti.

„A te pravde, ki jo ima občina z Albrechtom,“ je počela znova županja, „ne smés pustiti več v rokah židovskega odvetnika. Sramota je za našo mesto. Gotova sem, da bi jo naš gospod doktor ne zavlačeval tako dolgo in da bi jo drugače zavil z Albrechtom.“

Župan je zagrabil hitro za to stvar, da bi že pustila Kanjakove pri miru, in je razkladal doktorju, v čem obstoji ta pravda. Zamislil je hotel nekolikokrat vstati gost, da bi se pripotočil. Županja je stutala, da bi se podal od njih na-

ponedeljek, 10. februarja: Dopoldne od 9. do 12. Pridelovanje krme. Setev detelje in trave na njivah. Naprava novih travnikov. Nakup deteljnega in travnega semena. Popoldne od 2. do 4. Zadrugništvo. Kmetijske nakupovalne zadruge. V torek, 11. februarja: Dopoldne od 9. do 12. Živinoreja. Reja in krmiljenje molznih krav. Goveji hlevi. Popoldne od 2. do 4. Živinorejske zadruge s posebnim oziranjem na prasičorejske in perutninarske zadruge. V sredo, 12. februarja: Dopoldne od 9. do 12. Mlekarstvo. Prodaja svežega mleka. Ravnanje z mlekom. Izdelovanje presnega masla. Popoldne od 2. do 4. Mlekarne zadruge. — Kdor se želi udeležiti tečaja, naj to naznani vodstvu šole po dopisnici. Vodstvo kranjske kmetijske šole na Grmu, dne 22. januarja 1908.

Pletarska razstava v Radovljici. V soglasju z ravnateljstvom c. kr. centrale za vzorno pletarstvo na Dunaju priredi vodstvo c. kr. pletarske šole v Radovljici na Gorenjskem v letošnji poletni sezoni razstavo pletarskih izdelkov. Razstava se bode vršila v pletarskih prostorih Pletarne, ki bodo v te namene najkakovostneje prirejani. Namen pletarske razstave je pred vsem, zbuditi v deželi zanimanje za pletarsko umetnost in dvigniti ugled pletarstva na višjo stopinjo. Vodstvo c. kr. pletarne v Radovljici si je kaj iz začetka stavilo nalogo, da budi med občinstvom zanimanje za moderno vzorno pletarstvo. Zaraditega je isto, vsporedno s poukom v pletarstvu, pričelo tudi z izdelovanjem dovršenih umetniških izdelkov in je bilo v pletarni dosedaj izvršenih že lepo število krasnih komadov. — Pletarna sprejema vsaki čas naročila, ki se točno izvršujejo. Izvršujejo se salonske in vrtno opravne (n. pr. jako priljubljene fotelje [naslanjači] iz vrhja in drugih v to spadajočih snovih), otroške garniture, mize za cvetlice, vsakovrstni nakit za salon in budvar; nadalje izdelki za domačo in obrtno porabo, razni jerbasi, košari in posoda za pošiljanje sadja, perutnine i. t. d. Z razstavo pa se namerava obrniti na to umetniško obrt pozornost najstarejših slojev prebivalstva od blizu in daleč. Razstavljeni bodo najraznovrstnejši komadi pletarske industrije, od najpreprostejših kmetičkih kosar do najfinejših luksurijske salonske posebnosti. Obiskovalcu razstave bode s tem dana prilika, nasledovati razvoj pletarske umetnosti od nje prvih začetkov do sedanje umetniške dovršenosti. Ker je s to razstavo spojen zaeno namen, prirediti povprečno sliko o dosedanjem napredku pletarstva na našem jugu, se s tem vabi vse pletarje, da se udeležijo razstave s svojimi najboljšimi izdelki. V to posebno pozvano razsodništvo bode po zaslugi posameznim razstavljalcem delilo odlikovanje. Naznanila za udeležbo razstave sprejema vodstvo c. kr. pletarne v Radovljici (Gorenjsko). Sporočiti je natančno ime razstavljalca, število in vrste izdelkov, namenjenih na razstavo. Eventualni čisti gmotni prihodek razstave se bode obrnil v podporo revnim učencem pletarske stroke.

Zgodovinski in sloystveni pregled za prihodnji teden.

2. februarja: 1594. † Skladatelj Giov. Per. Palestrina. — 1717. † Dr. Gregor Voglar-Karbovarij, zdravnik ruskega carja Petra Velikega v Kranju. (Rojen v Naklem.) — 1797. Avstrijski koveljniik Wurmser mora izročiti trdnjavo Mantua Francozom. — 1829. * Ed. Brehm. — 1890. † Pisatelj Davorin Trstenjak v Starem trgu.

3. februarja: 1754. * Pesnik Valentin Vodnik v Zgornji Šiški. — 1823. † Janez Nep. Primic,

ravnost h Kanjakovim, in to je morala zabraniti na vsak način. In posrečilo se ji je tudi.

Stoprav, ko je že zdavnaj odzvonilo poldne v zvoniku in ko je vedela, da ne more sedaj drugam na poset, ga je odpustila, vsa vzdruščena vsled te zmage nad tekmovalko. Pri ločitvi je poljubil doktor gospej županovi roko, stisnil Kari lahko roko in odšel iz hiše, spremljan od župana, kateremu je moral obljubiti, da bode večkrat posejal njegov dom.

„Imejte se dobro, gospod doktor,“ je pravil župan pri razhodu, „in ne štejte moji ženi v zlo, da si je olajšala pred vami svojo dušico. Kanjakova ji je prizadejala mnogo hučega.“

Oba sta si stisnila prijateljski roke.

Popoldne je obiskal doktor župnika in starega učitelja-voditelja, v gostilni pa se je seznanil pri obedu in pri večerji z okrajnim sodnikom in drugimi člani brodkovske honoracije.

Ko se je zvečer, vrnivši se v svoje stanovanje, vsedel v naslanjač, da bi premišljal o prvem dnevu svojega bivanja, je naglo v njegovih mislih vzplaval v vsej svojej svežosti nežni obraz mladenke — Karle.

„Ljubezni, poetično dete!“ je dejal sam pri sebi.

V polsnu pa se mu je zdelo, kakor bi še vedno čutil vonj rože, ki si jo je deva vtaknila pred njegovim prihodom v lase...

Dalje prihodnjije.

prvi učitelj slovenščine na graškem liceju. — 1864. Avstriji premagajo skupaj s Prusi pri Oberselku in Jergelu Dance.

4. februarja: 1508. Cesar Maks I. si privzame naslov „izvoljenega rimskega kralja“. — 1778. * Botanik Avg. Pyr. de Candolle. — 1815. * Biskup Jožef Juri Strossmayer. — 1864. Prava „Matica Slovenske“ potrdijo.

5. februarja: 1766. † Leopold grof Daun, zmagalet pri Kolinu dne 18. junija 1757. in pri Hochkirchu dne 13. in 14. oktobra 1758. — 1801. † Pater Marko Pohl.

6. februarja: 1670. Prva slovenska gledališka predstava. — 1852. † Dr. Jakob Zupan v Celovcu. — 1864. Avstriji premagajo Dance pri Översee-ju pod poveljstvom Gablenza.

7. februarja: 1809. * Pisatelj Matija Majar v Goričanih v Žiljski dolini, propovednik slovenske vzajemnosti med Slovenci. — 1853. † Škof Anton Alojzij v Ljubljani. — 1864. * Pisatelj I. H. Makaj.

8. februarja: 1364. Avstrijski vojvoda Rudolf IV. in cesar Karel IV. skleneta vedno pogodbo. — 1849. † Dr. France Prešeren. — 1867. Končni sklep nagočbe med Avstrijo in Ogrsko.

Godovi prihodnjega tedna:

2. Svečnica, Ljubomira, Miloslav; 3. Blaž, Daroslav, Vojslava; 4. Andrej Kov., Bojana; 5. Agata, Vukmil, Ksenija; 6. Dorotija, Daša; 7. Rihard, Drenka; 8. Janez Mat., Pribislav, Mlada.

Sejmi na Gorenjskem prih. teden:

6. v Lukovici.

V Kranju, dne 1. februarja 1908.

Olajšana matura. Na Dunaju je pretečenega tedna zborovala anketa o reformi srednjega šolstva. Vprašanje je res važno. Da sedanje srednje šole, zlasti gimnazije, nikakor več ne odgovarjajo potrebam življenja, je skoraj splošno priznano; težje je seveda najti novo organizacijo, ki bi res zadostovala vsem opravičenim zahtevam. V tem oziru se mnjenja zelo razhajajo ter je bilo tudi na anketi slišati mnogo govov in v njih mnogo različnih mnenj. En pozitiven uspeh je pa vendar to zborovanje že doseglo. Z veliko večino glasov se je anketa izrekla za olajšanje mature. Na to je učni minister Marchet izjavil, da izda pravčasno primerne navedbe, da dosežejo olajšave že letos veljavo. Srednješolski dijaki bodo ta sklep gotovo z veseljem pozdravili. Seveda bi bilo še bolj važno, če bi se država enkrat resno ozrla na ljudsko šolo, ki je reforme še bolj potrebna kakor srednja.

Nova politična stranka se je osnovala v Nemčiji. V Lipskem je bil v ta namen shod, katerega se je udeležilo približno 200 oseb. Pisatelj dr. Ernst Hentaller je predaval o cerkvi in političnih strankah ter je predlagal, naj se ustanovi „Nemška kulturna stranka“. Za glavne zahteve nove politične organizacije je naštel: Ustanovitev ljudske akademije z absolutno svobodo pouka; reformo kraljestva (odstranitev „milosti božje“, ki se je prežvela); popolno svobodo vesti tudi za državne uradnike in častnike; osvoboditev šole in učiteljev od vsakega verskega pritiska; olajšanje izstopa iz cerkve in odstranitev vsakršne stanovske nadprave. Govorniki drugih strank so izrekli dvom nad uspehom nove stranke. Nam se pa zdi, da to sploh ne bo politična stranka, ampak skupina političnih diletantov.

Španska vlada je predložila parlamentu zakonski načrt zoper anarhiste. Po tem zakonu bi vlada imela pravico, zatirati časopise, zapirati anarhistične klube in zborovalne prostore ter izganjati pristase anarhizma.

Srbska skupščina je zopet zaradi nesklepnosti odgodena do 28. januarja.

V francoski zbornici je poslanec Jaurés (čitaj: Zores) interpeliral vlado zaradi dogodkov v Maroku. Dejal je: Algeciraska pogodba nam ne nalaga vsiljevati Maroku ničvrednega sultana. Vlada bodi tako previdna, da ostane nevtralna in naj se omeji na to, da ima v maročanskih lukah ladje za varstvo Evropejcev. Jaurés nasprotuje vsaki dvojni politiki in vsaki tajni razdelitvi Maroka med Francijo in Španijo. — O interpelaciji sta govorila poslanca Ribot in Delcassé, bivši minister za notranje zadeve, potem je bila debata odložena na ponedeljek.

Rumunski odvetniki so sklenili štrajk v celi deželi, ker jim baje zakon o reorganizaciji mirovnega sodništva škoduje.

Na otoku Haiti se je vnel punt. Vodja revolucije Joan Jumeau je bil v Dessalines ujet in takoj ustreljen.

Dogodki v Maroku. General d' Amade brzojavlja, da so plemenita Medraki, Zejli in Uledali napadli dve francoski koloni. Po štiriurnem boju so Francozi pregurali sovražnike. Šest Francozov je ranjenih.

V Fezu so v mošaji prečitali pismo sultana Abdul Azisa, ki je napovedal, da pride v spremstvu francoskih čet. Ljudstvo je bilo razburjeno in je prisililo paš, da mu izroči 600 pušk in 6 topov. Z druge strani se razglašajo, da onega pisma ni pisal sultan Abdul Azis, temveč El Mrani in

Kitani, ki sta tako hotela razburiti sosedna plemena, katera so se hotela vrniti pod vladu Abdul Azisa. Prebivalstvo se splošno odoroža. Boje se „svete vojne“.

Dalje je javlja iz Feza: El Kitani namerava, ustanoviti tist „Domovina“, ki bo agital za „sveto vojno“.

Na Portugalskem je policija zaprla 300 republikancev, katere dolži, da so dne 31. januarja nameravali napraviti splošno revolucijo. V Lisaboni patrolira municijalna garda po ulicah. Vojastvo se zdi vladi sumljivo, zato so mu odvzeli streljivo. Španija hoče baje v slučaju revolucije poslati vojsko na Portugalsko, da bi udušila vstajo. Boji se pač za lastno hišo.

Novičar.

Shod zaupnikov narodno-napredne stranke se vrši jutri v nedeljo ob 10. uri dopoldne v Mestnem domu.

Volilno gibanje. V mestni skupini Kranj-Škofja Loka je prigljal kandidaturu kot narodno-napredni kandidat dose-danji deželni poslanec gosp. Ciril Pirč. Kot neodvisni kandidat kandidira v mestni skupini Kranj-Škofja Loka tukajšnji veletržec gosp. Tomo Pavšlar. — V mestnem okraju Radovljica-Tržič-Kamnik menda nastopi kot neodvisni kandidat okrajni glavar radovljiški g. pl. Detela, ki se imenuje kot bodoči deželni glavar. — „Slovenska gospodarska stranka“ kandidira v ribniški dolini kandidata Ivana Rusa in Ignacija Merharja. „Kmetška stranka“ na Notranjskem kandidira v idrijsko-vipavskem okraju pl. Premersteina in v postojnskem okraju Jožefa Čučka iz Knežaka. Klerikalna stranka kandidira v tem okraju Drobniča. — V novomeškem kmetsem okraju nastopa kot kandidat dose-danji poslanec Dular.

Volilcev je v Kranju 236, v Škofji Loki 132, v Idriji 357.

Seja kranjskega občinskega odbora od 31. jan. Župan se z vznesenimi besedami spominja šestdesetletnice cesarjevega vladanja in stavi nastopni predlog: „Da se šestdesetletnica Njega Veličanstva, presvitega cesarja Franca Jožefa I., v Kranju dostojno praznuje, voli naj se v prihodnji seji odsek sedmih članov, ki naj potem občinskemu odboru predlaga, kako in s kakšnim blagovornim spominkom naj se v smislu želje Nj. Veličanstva praznuje ta jubilej.“ Odbor soglasno pritrdi temu predlogu. — Župan poroča, da novoimenovani tajnik nastopi službo s 1. februarjem. — Odobri se računski zaključek prostovoljnega gasilnega društva, računski zaključek podporne matice istega društva in izvolitev društvenega tajnika. — Ko se občinski odbor izjavi deloma ugodno, deloma neugodno o različnih prošnjah za podelitev gostilničarske koncesije, za podelitev koncesije pogrebnega zavoda in za sprejem v občinsko zvezo, župan zaključil sejo.

Osebnosti. Okrajni komisar Karel baron Schlosser v Kranju je poklican k deželni vladi v Ljubljano, deželnovladni konceptni praktikanč Pavel Bicek pa je premeščen od deželne vlade k okrajnemu glavarstvu v Kranj.

„Ljudska volja!“ kriče nasi bogaboječi klerikalci, a kadar hoče pokazati le malo samostojnosti in mostva kdo izmed ljudstva, ki jim ni pogodni, ga pa vržejo čez prag. To je pokusil tudi znan Postojnarjev Jaka iz Gorjan, ki je v jeseni na klerikalnem zboru v Radovljici na komando iz farvoža — obrekoval napredne učitelje. Prejšni kaplan Cepuder je precej svojevoljno šaril po „Bralnem društvu“ v Gorjah ter mu naredil tudi dolga. Zato je postal Jaka bolj previden proti novopečenim in s Krekovim socialnim maslom pošvrkanim kaplanom. Ko je namreč začel zdaj novi gorjanski kaplan tudi prav svojevoljno nastopati v društvu, mu je podpredsednik društva, Postojnarjev Jaka, povedal, da društvo vodijo odborniki, ne pa kapelan, ki ni niti član društva. Kaplan ga je pa mogočno zavrnil, da imajo splošno povsod duhovniki prvo besedo pri društvih. Jaka Polda, ki je bil dosedaj priznan in tudi res spreten vodja društva, ni več odbornik, ker se je upal pokazati malo samostojnosti. Radovedni smo, če bo ta šola kaj zalegla Jaku in če bo še tako silil pod farovski klobuk, ker itak ni prostora za — moče.

Gledališka predstava „Narodne čitalnice“ v Kranju. Gledališki odsek „Narodne čitalnice“ v Kranju je izprva nameraval otvoriti vrsto letošnjih društvenih predstav z ljudsko igro „Brat Martin“. Ker pa niso prišle vloge za to igro o pravem času, se je morala v zadnjem trenutku opustiti prvotna namera in namesto „Brata Martina“ se je izbrala za premijero Kotzebujeva burka v petih dejanjih „Zmešnjava na zmešnjavo“ (poslovenil Jožef Cimperman). Komaj teden dni časa so imeli igralci za studiranje svojih vlog. Storili so vse, kar je bilo v njihovih močeh, in uprizorili dne 25. januarja zvečer v čitalniški dvorani burko „Zmešnjavo“; uprizorili so jo tako, da moramo biti v vsakem oziru zadovoljni. Zaspnega, od svoje žene popolnoma zaslužjenega graščaka Borovskega je napačnost mojstrsko predstavljal g. Zd. Novak; zdelo se nam je, kakor bi bil pisatelj spisal vlogo nalašč zanj. Posebno pa se je prikupil občinstvu s

dobro pogojenimi vložkami o razsvetljavi in vodovodu mesta Kranja, katere je zapel s prijeto do- nečim glasom. Izvršno tovaršico je imel g. Novak v gospodični Mari Polakovi, katera je dobro in temperamentno pogodila energično gospo Bo- rovsko; v nekaterih prizorih nas je naravnost pre- senetila. Koketno Draganu je predstavljala gđc. Katinka Krč, ljubeznjivo Gvozdenko pa gđc. Slavica Orehek; obe igralki sta jako ugajali i po svoji igri i po svojih kostumih; gđc. Slavica Orehek je tudi nežno zapela dvoje vložk, žal, da je bila nekoliko prehlajena in da torej njen sim- patičen glas ni mogel priti do prave veljave. G. Leopold Mikus je bil kakor ustvarjen za vlogo premetenega nečaka Šalka Dobriča, ki vsak trenotek zaplete kako burko in si ve iz vsake zadrege hitro pomagati; izkazal se je izkušenega, uglajenega igralca, ki ne pozna nikake težkoče in zadrege tudi v najbolj zapletenih nastopih. Popolnoma na svo- jem mestu sta bila gospoda Makso Fock kot samozavestni major Borovski in Adolf Depoli kot mestni gizdalin Selicour. Selikourjevega slugo Lafleurja je spretno predstavljaj g. R. Čelesnik, nočnega stražnika pa g. Viktor Golob, ki je imel izvrstno prirejeno masko. — Kakor rečeno: vsi igralci in vse igralke so se resno in marljivo potrudili, da pripomorejo do popolnega uspeha. — Naposled še nekaj dobrohotnih nasvetov, ki se naj nam seveda ne vzejemo za zlo. Posameznim igralcem bi priporočali, da bi tuintam izgovarjali besede bolj razločno, Misli je treba vedno, da igralec ne govori zase, ampak za občinstvo. Glede mask naj velja pravilo: igralec, ki predstavlja sta- rejšo osebo, mora imeti tudi svoji starosti prikladno masko, sicer lahko nastanejo prav neprijetna ne- slogasja, ki slabo vplivajo na občinstvo. Upamo tudi, da se poskrbi v prihodnje, da se bo igra bolj točno pričela kakor tudi, da posamezni odmori ne bodo predolgi. — Dne 26. januarja ob 5. uri zvečer so igralci ponovili igro kot ljudsko pred- stavo. Obe predstavi sta privabili mnogo občinstva, tako da je bila obakrat dvorana nabito polna. — Režiserske posle je spretno vodil g. Leopold Mikus, katerega je podpirala gospa Hermina Valentič s svetom in dejanjem. Hvala obema za njun ne mal trud! — Za mesec februar pripravljaj gledališki odsek ljudsko igro «Brat Martin» —t.

Kreditno društvo v Kranju je imelo dne 26. t. m. svoj V. letni občni zbor. Delovanje društva v letu 1907, je razvidno iz teh-le podatkov: I. De- narni promet: prejemki 702.079-95 K, izdatki pa 675.646-47 K, skupaj 1.377.726 42 K. II. Posojila dne 31. decembra 1907 L 637.795-33 K. III. Hra- nilne vloge: 686.464-18 K. IV. Rezervni zaklad: dne 31. decembra 1906. L 5.758-22 K, letošnji pri- spevek 1.500 K, torej dne 31. decembra 1907. skupaj 7.258 22 K. — Čisti dobiček za l. 1907 v znesku 4.318-32 K se razdeli tako-le: 7 $\frac{1}{2}$ % divi- denda vsem zadružnikom od vplačanega kapitala 21.930 K znaša 1.664-75 K; za rezervni zaklad 1.500 K; ostanek 1.173-57 K pa se porabi za razne nagrade, podpore i. t. d.; tako dobe: Dijaska ku- hinja v Kranju 50 K, ljudska knjižnica «Narodne Čitalnice» 50 K, Ciril-Metodova družba 50 K, telo- vadno društvo «Sokol» 50 K, Učiteljsko društvo za Kranjski okraj (prispevek za izdajo zgodovinsko- zemljepisnega opisa Kranjskega okraja) 50 K, pla- ninsko društvo 40 K, mestni ubogi 40 K. — V upravni svet so se volili ti-le gospodje: Ciril Pirc, posestnik, trgovec, deželni poslanec, kot predsednik; France Krenner, posestnik, kot podpredsednik; Rudolf Kokalj, posestnik, glavni zastopnik zavar. družbe «Dunav», kot pisarnični ravnatelj; Janko Sajovic, trgovec, kot upravni svetnik. V nadzorstvo so se odposlali gospodje: dr. Valentin Štepihar, odvetnik, posestnik; Vinko Majdič, tovarnar, in Ivan Rakove, tovarnar.

Deželni predsednik kranjski, znani Teodor Schwarz, je dobil naslov barona, menda kot plačilo za zasluge za nemstvo in klerikalizem na Kranjskem.

Ženski oddelk telovadnega društva Sokol v Kranju. V četrtek, dne 30. t. m. vršil se je redni občni zbor ženskega oddelka «Sokola» v Kranju. Izvoljene so bile z večino glasov za starostko sestra Marija Mayr, za podstarostko sestra Hermina Va- lenčič, za načelnico sestra Hani Sajovic, odbornicam pa sestre Iyanka Jäger, Katinka Jezeršek, Ivanka Omersa in Jelica Mayr, njih namestnicam sestri Slavica Orehek in Vilma Golob. Obsirnejše poročilo pričemo prihodnjic.

Slovensko bralno društvo v Kranju je imelo zadnjo nedeljo svoj redni občni zbor. Izvolil se je stari odbor izvzemši treh novih namesto onih, ki so odšli iz Kranja.

Umril je v Kranju gostilničar in posestnik g. Franc Roblek, brat g. Al. Robleka, lekarnarja v Radovljici. — V Železnikih je umrla gospodična Pavlina Ullrich. Njeno truplo pripeljejo jutri v Kranj, in se vrši pogreb ob štirih popoldne. N. v m. p.!

Telovadno društvo Sokol z ženskim oddelkom v Kranju priredi tudi letos toliko priljubljeno ma- škarado dne 29. svečana. Prvotno določeni naslov «Slovanska beseda» se je premenil v zadnji seji v naslov: «Od severa do juga», to pa z ovi- rom na širši delokrog mask. Odbor nas je naprosil objaviti, da naj slavno občinstvo naprosimo, da naj se pri maskiranju v prvi vrsti ozira na noše slovanskih narodov. Čujetno že o večjih sku- pinah, toda o tem več prihodnjic.

Pokopali so minuli ponedeljek gospo Ivano Vertovšek, soprogo c. kr. sluga na tukajšnji gim- naziji. Kako je bila ranjca obče spoštovana, ka- zal je njen pogreb, katerega se je udeležil pro- fesorjski zbor tukajšnje gimnazije in mnogobrojno meščanstvo iz vseh slojev. Marsikatero oko je rosilo, ko so ranjko polagali v grob. Naj v miru počiva; obitelji pa naše sožalje!

Deželna zveza za tujski promet na Kranj- skem je imela sejo, pri kateri je gospod profesor Apich z Dunaja razvil jako zanimiv in obsiren program o kurzu za kranjsko gostilničarstvo, ki se ima vršiti v kratkem v Ljubljani. Gospod profesor Apich je v ministrstvu pridržen oddelek za po- speševanje obrti.

Učiteljske vesti. Učiteljica gđc. Marija Skarberne v Šmartnem pri Kranju je dobila dopust in pride na njeno mesto kot supletinja izprašana učiteljica gđc. Ljuboslava Orehek. — Namesto obolele gđc. Jurice Bizjak je prišla v Bohinj gđc. Franja Bedenk iz Cerkljan.

Velika veselica v prid družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Ljubljanski ženski podružnici: šentjakobsko-trnovska in senklavsko-frančiškanska sta započeli veliko akcijo za splošno narodno ve- selico v prid družbi sv. Cirila in Metoda, ki se ima vršiti 2. februarja t. l. Veselica bo nudila, kakor se čuje, prav ljubeč, prijeten, domač, nad vse zabaven program, popolnoma v demokratiškem smislu. Ničesar se ne bo pretiravalo. Vsak zaveden narodnjak, vsaka narodna družinica, ki čuti ve- selje po neprisiljeni zabavi, bo dobro došla in pri- jazno sprejeta. Toaleta je postranska stvar; pridi, kakor kdo hoče obleden, čim bolj domačega se bo čutil v tem splošnem narodnem taboru veselja, tem bolj bo pripomogel do zabave in splošnega veselja. Nastopila bode v tem vsakdanjem filistr- skem času zopet enkrat doba idealnih nazorov «Izza časa kongresa». Tej veselici je celo nebo naklonjeno. Sv. Peter je dal vsem junakom in ju- nakinjam «Izza časa kongresa» dovoljenje, da se povrnejo za ta večer z dušo in telesom med svoje rojake ter prežive nekaj veselih uric. Govori se, da prideta celo Vodnik in Prešeren v posete. — V Ljubljani je bila glede prirejevanj veselic v prid družbi sv. Cirila in Metoda posebno agilna šent- peterska ženska podružnica, mnogokrat združena z ondotno moško. Za to svojo častno tovaršico pa nista hotela izostati prirediteljci veselice za svečnico. Nadejamo se, da združji napovedana ve- selica ne le okrožje častitih prirediteljic, temveč vse slovensko misleče prebivalstvo ljubljansko pa tudi rodoljube iz vseh slovenskih pokrajin. Rodoljubi, naše geslo naj bo: «Na svečnico se snidemo na kongresu v Narodnem domu» v Ljubljani!

Selca. Zabavni večer požarne brambe je iz- padel jako povoljno. Sprevideli so ljudje, da je pomoč v potrebi vsakemu dana. Povzdignil pa je ta večer gotovo najboljši pevski zbor pod vod- stvom g. Uraniča, ki nas je kratkočasil med vsa- kim odmorom; izrečena naj mu bo tu iskrena zah- vala. Istotako cenjenim g. gostom.

iz Tržiča. Na občnem zboru telovadnega dru- štva «Sokol» v Tržiču, kateri se je vršil dne 10. januarja 1908, so bili voljeni v društveni odbor sledeči bratje: Karol Mahkota, učitelj, starosta; Matija Marinček, c. kr. notar, podstarosta; Ivan Mally, tajnik; Josip Zupan, blagajnik; Josip Mo- korel, načelnik; Ivan Mrak, Ivan Kristofek, Krist- jan Šarabon in Ivan Dobrin, odbornikom. Telo- vadno društvo «Sokol» v Tržiču priredi prvo pre- davanje v sredo, dne 5. svečana t. l., v pro- storih slovenskega bralnega društva v Tržiču. — Predava brat podstarosta Matija Marinček o zlati Pragi in lanskem vsesokolskem izletu v Prago. Začetek točno ob 8 uri zvečer. K prav obilni ude- ležbi vabi odbor.

V Sunyside Utah je umrl vrl rateški fant Jo- zef Oman vulgo Čarjev. Bolan je ležal dva meseca; malo pred smrtjo so ga prepeljali tovariši v bol- nico Salt Lake, kjer so ga tudi pokopali domačini. Počivaj v miru v tuji zemlji, blagi rojak!

Plesno veselico priredi gasilno društvo v Pred- dvoru dne 9. februarja v prostorih gosp. Majdiča. — Plesni venček priredi strokovno društvo stro- jarskih pomočnikov v Kranju v nedeljo dne 9. februarja 1908 v prostorih hotela „Nove počte“, I. nadstropje. Pri plesu svira godba na lok. Za- četek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 60 vin. za osebo. Čisti dohodek je namenjen društveni bla- gajni. — Plesno veselico prirede delavci Marti- novih peči na Jesenicah, v soboto dne 1. febru- arja 1908 v prostorih gosp. Ferjana (pri Jelenu). Pri veselici sodeluje sl. tovarniška godba na lok. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1 K. Dame proste. — Podporno društvo bombažev predi- nice in tkalnice v Tržiču vabi k društvenemu plesu, ki se vrši dne 8. februarja 1908 v pro- storih tovarniške jedilnice. Tovarniška godba. Srečolov. Maske dobro došle. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 60 v. Člani podpor- nega društva imajo za svojo osebo prost vstop. Vstop je dovoljen samo vabljenim.

iz Selca. Pred kratkim smo pokopali 87 let starega Ostermanovega očeta, očeta veletržca g. Fr. Hainriharja. N. v m. p.!

Žaga pogorela je v Zmencu tik ceste Valen- tinu Susniku, po dom. Rahotniku. Ko so sli za- garji pozno v noč spat, niso pogasili popolnoma žrjavice in okoli treh zjutraj, ko je najbolj mrtvo

na cesti, je izbruhnil ogenj, ki je končal vse, kar je bilo lesenega. Nihče ni opazil ognja, ko pridejo zjutraj delavci na delo, najdejo mesto žage, le še nekoliko otganih kolov, ki so moleli iz vode. Škode je do 6000 K. Žaga ni bila zavarovana.

Mrtvega so našli te dni v Stari Loki starega Janeza pod klancem. Zjutraj je še zajutrkoval, dopoldne so ga dobili v sobi mrtvega.

Surovi očim. Iz Domžal se poroča: Dne 17. t. m. popoldne je videl g. Franc Vidmar, posestnik in kovaški mojster, da lazi od sosedove ograje neki skvečeni otrok. Fr. Vidmar gre tja in dobi okolo šestletnega fantička, kateri je bil na rokah zvezan, v noge in na rokah je bil pa ves ozebel. Otrok je jokal na vso moč. Vidmar je fantička nesel k orožnikom, da so videli, kako dela s fan- tičom Jožef Šajn, vpokojeni železniški delavec. Se- veda so orožniki preiskali vso stvar in so dobili palico, s katero je Šajn tepel dečka. Palica je bila taka, kakor jo imajo pastirji za vole. Enkrat se je Šajn že moral pri sodniji zagovarjati zaradi trpin- čenja otroka, pa se je izmuznil, sedaj se mu pa to ne posreči, ker je imel otroka v takem marazu zunaj privezanega.

Ubil je svojega 88 letnega očeta s sekiro kmet Mayr blizu Osnabrucka na Nemškem, nato pa se je obesil.

Petroleji se še enkrat podraži. Avstrijski či- stilci petroleja so sklenili zopet zvišati ceno pe- troleja, in sicer za pol krone pri metrskem stotu.

Na Hrvaškem vlada velika denarna kriza. Zagrebška trgovska banka je ustavila plačila, drugi denarni zavodi so v velikih stiskah. Deloma so to zakrivil konkurzi velikih tvrdk, kakor lesotrčca Vjekoslave v Brodu, veletržca Schleisingerja v Za- grebu in še drugi.

V Čikagi v Ameriki je sedaj toliko brezposelnih ljudi, da se množe tatvine in ropi od dneva do dneva, ker ljudje nimajo s čim živeti. Policija ne more varovati celega mesta, zato hočejo ustanoviti posebno meščansko stražo za varnost življenja in imetka.

Darila.

Upravništvu našega lista je poslal za dijasko kuhinjo v Kranju neimenovan Senturjan 5 K.

Jutri, na Svečnico, 2. februarja

se vrši

226

pri g. Fr. Šuštaršiču na Primskovem
domača plesna veselica.

Začetek ob 3. uri popoldne.

Išče se k malenu detetu

227

zanesljiva, ne pod 40 let stara

➔ ženska. ➔

Natančni naslov pove upravništvo «Gorenjca»

200 kron nagrade

dobi oni, ki more dokazati, da je pustni ponedeljek, 11. svečana 1907, vstopil ob pol 6. uri zjutraj v gorejski vlak na postajah Žirovnica ali Lesce ter da ve količjak o nesreči, ki se je na postaji Lesce pripetila nekemu sopotniku. Naznani naj se ne- mudoma Francu Demšarju na Jes- enicah št. 95. 228 2-1

Zahvala.

O priliki boleznin in smrti naše iskreno ljubljene nepozabljene soproge oziroma matere, gospe

229

Ivano Vertovšek

došlo nam je od več strani toliko iz- razov sočutstva, da nam je nemogoče, vsakemu posebej se hvalno odzvati. Izrekamo pa tem potom vsem p. n. sorodnikom, prijateljem in znancem za njih sočutje srčno zahvalo.

Posebno si stežemo v prijeto dolž- nost zahvaliti se tem potom prečastiti duhovščini, g. c. kr. gimnazijskemu ravnatelju, vsem p. n. gospodom pro- fesorjem in njihovim obiteljem ter gg. me- ščanom in njihovim družinam za častno spremstvo predrage ranice k večnemu počitku, kakor tudi vsem darovalcem prekrasnih vencev z edino srčno željo

Bog stani!

Kranj, 28. prosinca 1908.

Žalujoča rodbina Vertovšekova.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko kličovalcarstvo.

Zično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vešna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

Specijaliteta: 162-13

valjični zastori (Rollbalken).

Star glasovir se poceni proda.

Pojasnila daje Ivan Jagodič, fotograf v Kranju.

Vaaka ponaredba in ponatisek je kaznjivo Edino pravi

Thierryev balzam

le z zeleno znamko nune. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specijalna steklenica s patentnim zaklepom 5 K.

91 26-17

Thierryev centifolijno mazilo

proti vsem, še tako starim ranam vnetjem, poškodbam i. t. d., 2 lončka K 3-60. Razpošilja se le proti povzetju ali za poslani denar.

Te dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdanj sloveči.

Naročila naj se naslovljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih pisem za stonj in franko.

Franc Omersa v Kranju

prodaja 224-2

Barthelovo pokrajno apno, žvepleni cvet, grenko sol, rdečo sol, suhe lanene tropine, kostno moko in kaljevo sol na drobno in na debelo.

Trgovina s travnimi semeni

Kandija pri Franc Kastelic Rudolfovem

Uljudno naznanjam, da sem

otvoril

popelno urejeno 214 11-5

trgovino

s travnimi in deteljnimi semeni

pod strokovnim nadzorstvom g. V. Rohrmanna, načelnika podružnice c. kr. kmetijske družbe v Rudolfovem.

Vsa semena so preiskana glede kaljivosti in čistote po c. kr. semenski pregledovalni postaji na Dunaju, tako da jamčim za oboje.

Priporočam se za cenjena naročila, katera hočem tožno izvrševati in ostajam z odličnim spoštovanjem

Franc Kastelic.

Sveži in najknejši

pastni krofi

(bobl)

218 9-5

se dobivajo vsako

nedeljo in praznik skozi ves predpust samo pri

E. Brandt, Kranj.

Mastin

doktorja pl. Trnkóczyja krmilno varstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom Mastin. Previdni kmetovalec ga pri-meša krni vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pisem pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom.

Tovarniška zaloga: 236-82

Lekarnar Trnkóczy, Ljubljana.

Loterijska srečka dne 25. januarja 1908
Gradec 64 51 8 50 74

Ceneno češko posteljno perje.

5 kilogramov novega temnega K 9-50, bojega K 12, polbelega, otrebljenega K 18, belega K 24, snežnobelega puha, otrebljenega K 30, K 36, K 42. Razpošilja franko po povzetju. Dovoljujem tudi zameno in vzajem nazaj proti povrnitvi poštnine.

Benedikt Sachsel 229 1
Lobes št. 371 pri Plznju, Češko.

Pazite na

znamko!

Za vsako gospodinjico je najkoristnejše darilo

Original Singerjev šivalni stroj

Singer Ko., akcijska družba za šivalne stroje KLANJ.

Pozor! S tem dovoljujem opozarjati naše cenjene lodje-malce pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi kupčevalci pod imenom «Original Singer». Ker ne oddajamo nikdar naših strojev na druge trgovce, so isti kvečjemu naši stari rabljeni ali iz tretje roke kupljeni, za katere pa ne moremo jamčiti in tudi ne dati posameznih delov. 35 62-51

Naznanilo.

Cenjenim damam in gospodom uljudno naznanjam, da je iz prijaznosti prevzel gospod

Anton Adamič, trgovec v Kranju, Glavni trg

nabiranje nečistega perila, ter mi pošiljal istega v pranje in likanje, katerega bodem v teku 4 dni zgotovljenega vračal. 198 10-10

Prosimo torej cenj. dosedanje in nove odjemalce mesta Kranj in okolice, da blagovolite od sedaj naprej oddajati perilo zgoraj omenjeni tvrčki, ker si tukaj prihranite poštnino!

Se priporočam

Anton Šaro, svetlolikalnica kolodvorske ulice.

Cene navadne! Poština prosta!

Slaven

223 16-2

ker čuva prtenino, vsled bleščočee beline, ki jo dobi prtenina, ker ne dobi prtenina po pranju prav nikakega duha, ker je zelo poceni in se pri pranju prihrani mnogo časa

MINLOS^{ov} PRALNI PRAŠEK

KAKOR EN MOŽ SE GA DRŽE MILJONI

Absolutno neobh. in potreben je za vsako dobro urejeno gospodarstvo. — Pazi naj se na zgorajšnje varstveno znamko in varuje naj se pred ponarejanjem, ker je isto brez vsake vrednosti. — Dobiva se v trgovinah z drogerijami, kolonijalnimi blagom in milom!

Engros pri L. MINLOS, DUNAJ, I. Mólkerbastel 3.

Pozor!

Pozor!

IVAN SAVNIK

„pri Besenčanu“ v Kranju na Glavnem trgu hiš. številka 193.

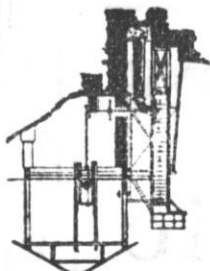
Priporočam svojo velike zalogo sukna, modnega in platnenega blaga, lepih perhantov, kakor tudi vsakovrstno podlogo, ogrinjavke, pletene rute, zgornjih jop (Überjack) ter nepremocljivih pelerin za ženske in moške. 201 10

Posebno pa opozarjam gg. neveste in ženske, da si pred nakupom ogledajo mojo veliko zalogo, katero sem zopet povečal ter bodem gledal, da vsakemu dobro in pošteno postrežem. — Vzorca brezplačno in poštnine prosto. — Za gg. šivilje in krojače poseben popust.

Na drobno in debelo.

Istotam se prodaja iz lastnih vinogradov pristno Bizeljsko rdeče in belo vino od 56 litrov naprej.

G. Tönnies

tovarna za stroje, železo in kovinoličarna v Ljubljani priporoča kot posebnost kage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francisturbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vrtilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 v. za konjsko silo in uro.

122-32

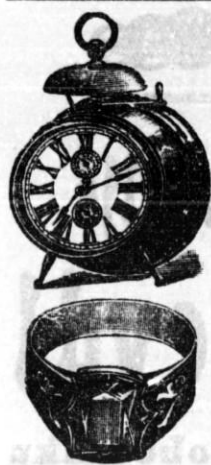
Večkrat premirano!

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Mavricij Smolej

urar

na Jesenicah štev. 19

priporoča svojo veliko zalogo pravih švicarskih žepnih ur

vsake vrste, dalje budilke, ure na nihala, pretane in verižice, po najnižjih cenah.

Popravila

se izdelujejo v lastni delavnici, ter sem zmožen po moji blizu 20letni skušnji vsaka tudi najtežja popravila izvršiti natančno in po nizkih cenah. Popravljajo se budilke po 80 vin. do 1-40 K. Žepne ure od K 1-20 naprej. — Zaradi takovosti priporočam posebne precizijske ure

„INTACT“.

Kolesarske potrebščine

NB. Ako želite imeti uro res dobro popravljeno jo ne dajate takim, ki urarije niti izučeni niso. 17-52

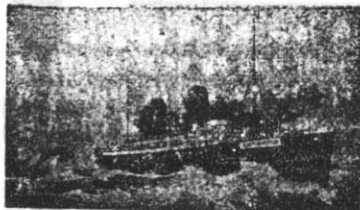

Ludovik Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach na Koroškem)

se priporoča v izdelovanje vsa-ovrstnih puš za lovec in strelce po najnovejših si temih pod popo nim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preizkuševalnici in od mene preizkušene. 181 52-16

Ilustrovani ceniki zastoj.

**Samo
6
dni**

Kavre-New-York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki francoske prekomorske družbe

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Kavre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

oblast. potrjena potovalna pisarna v Ljubljani. Dunajska cesta 18 v novi hiši «Kmetске posojilnice», nasproti znane gostilne pri «Figovcu». 143 26-28

Najcenejša in največja domača eksportna tvrdka.

Razpošiljanje švicarskih ur na vse kraje sveta!

Urar in trgovec

H. Suttner v Ljubljani

St. 502. Nikelnasta ankerremontoar-Roskopf, trpežno kolesje, gld. 2-45, enaka iz pravega srebra gld. 3-95, ista z dvojnatim tršim srebrom močnim pokrovom gl. 6-50 in naprej.

priporoča svojo izborno zalogo najfinjših natančnih švicarskih ur, kakor najbolj slovečih znamk Safhausen, Omega, Roskopf, Urania i. t. d. Zlatnine in srebrnine, kakor nakraske, verižice, uhani, prstani, obeski i. t. d. najfinejšega izdelka po najnižjih cenah. — Dokaz, da je moje blage zares fino in ceno, je to, da ga razpošiljam po celem svetu in imam odjemalce tudi urarje in zlatarje glavnih mest.

Ravno je izšel najnovejši veliki cenik, kateri se pošlje zastoj in poštne proste.

Moške ure, 2 tretjini naravne velikosti.

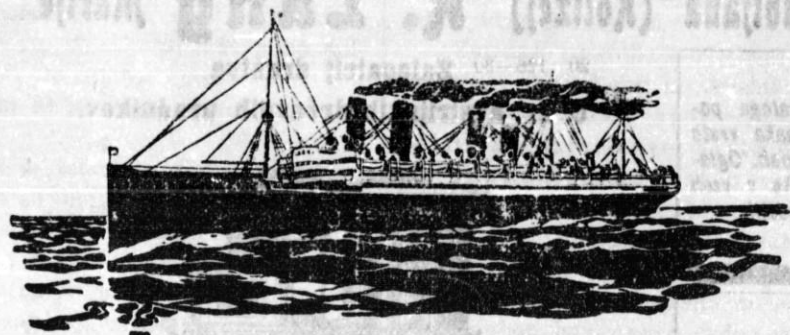

St. 505. Prava srebrna cilinderrremontoar, trpežno kolesje in močni pokrovi, gld. 4-85, ista z dobrim ankerkolesjem gld. 5-95 in naprej.

6-55

Berite.

Pozor.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki 'Severnonemškega Lloyd'a' iz Bremena v New-York

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse. — Prekomorska vožnja traja 5 do 6 dni. Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne liste za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi liste za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARD TAVČAR-ju v Koledvorskih ulicah št. 33 nasproti občeznane gostilne «Pri starem Tišlerju».

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštena, rečna in solidna. Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorabe, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvanredno ceno čez Galdesten. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno. Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd. 223-62

Zlate svetlinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kosmetično zobočistilno sredstvo

Seydlin

Izdovatelj
D. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobi se
v
lekarstveni
šotavnik

Sivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 180-29

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

Največja izbira vsakovrstnih potrebščin za veselice

kakor: katalijone, korijandoli nove vrste iz lušin, balončke i. t. d.

Velika izbira

kloukov za gospode!

Velika izbira krink!

Glace in različne druge rokavice za dame in gospode! Najnovejše kravate, ovratniki, manšete, svileni preniki in najnovejše srajce, galoše in drugo.

Moderci najnovejše oblike.

Krasni damski pasovi. 58 52-44

Toaletni predmeti, fina mila, parfumi, dišave za perilo, kalodort, odol i. t. d.

Verižice za ure, Double, za dame in gospode, vratni kolirji, broški a la „Tudor“, gumbi za manšete, denarnice, listnice, taške za dame i. t. d. i. t. d.

Dobiva se po znatno nizkih cenah pri

Antonu Adamiču v Kranju

galanterijska in modna trgovina.

Na drobno in debelo! Na drobno in debelo!

M. Podkrajšek

frizer za dame in gospode

Ljubljana, Sv. Petra cesta 35. Filijalka na-
147 52-27 sproti hotela „Union“

System Walke

prilporeča za gojitev las in za umivanje glave svoj zdravniško priporočni gorko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne povzročuje skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Zeloga vsakovrstnih vpletk striženih in zmešanih las. Oddelek za dame s separatnim vhodom.

Kupujete se zmešani in odstriženi lasje po najvišjih cenah.

Fine srajce, ovratnike, krasne kravate, naramnice, vse vrste rokavio, nogavio i. t. d.

Nova modna trgovina Salon za damske klobuke

filialka iz Ljubljane

A. Vivod-Mozetič

v Kranju, Glavni trg št. 117

prilporeča vse vrste fine modno blago za dame in gospode, nadalje svojo dobro sortirano zalogo vseh potrebščin za šivilje, vsakovrstne boa za dame, kapce ter garniture vseh vrst oblek za otroke. 195 52-11

Damske in otročje klobuke, fine hauboe, kapce i. t. d.

Klobuke sprejemam v popravilo.

ženska ročna dela, vseh vrst svila ter vse potrebšchine za ista.

Modro, krasne bluze, krila, krasne oprave, kromirana za otroke.

Potrebšchine za šivilje, vse vrste lišpov, svile ter baržuna v vseh barvah, posamentirja, šipke, vložke, gumbe i. t. d.

Ljubljana (Kollzeij) R. Lang Marije Terezije cesta

20 126-30 Zalagatelj društva

c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh oonah. Ogladala, silke v vseh valkostih.

Popolna oprava za vile. Špoojaliteta: Gostilniški stoli.

Medrool iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žilne, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. napraj. Divan z okraaki. Oprave za jedilne sobe, salona, pred-sobe, oole garniture.

Špoojaliteta v nevestinih balah. Vsi prostori, prililčno in v i. nadstropju.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki oonj.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Za sobo; postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, ob-šalnik, miza, sten-sko ogledalo.

Zobotehnični atelje

Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

ZOBOVJA, tudi ne da bi se odstranile korenine, z all brez nebne plošče, iz KAVČUKA, kakor tudi ZLATA, dalje VRAVVALNICE in OBTURATORJI se Izvršujejo po NAJ-NOVEJŠIH METODAH.

PLOMBE v ZLATU, PORCELANU, AMALGAMU in CEMENTU vakor tudi vse ZOBOZDRAVNIŠKE OPERACIJE Izvršuje tu SPECIJALIST.

Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

POSOJILNICA V RADOVLJICI

registrovana zadruga z omejenim poroštvo

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

4 1/2 0/0

Rezeryna zaklada iznaša:

K 72.035

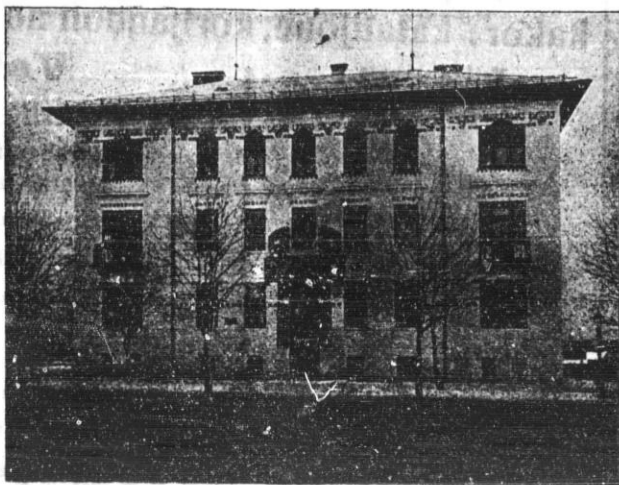
Denarni promet v letu 1906.:

K 3.500.000

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/2% ali z 1% amortizacijo, na menice pa po 6%. — Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradaje se v centrali in v podružnici

vsak dan

od 8. do 12. ure dop.

in

od 2. do 6. ure pop. izvzemši nedelje pop.

Poštno-hranilnični račun centrale št. 45.867.

Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

120-81